## ČESKÁ SKLADBA (KCD/33RLA – kombinované studium)

**Vymezení předmětu**: povinný

**Seznam odborné literatury:**

***Povinná:***

HUBÁČEK, J.– JANDOVÁ, E. – SVOBODOVA, D. – SVOBODOVÁ, J. *Čeština pro učitele*. b.m.: Vade Mecum Bohemiae, 2010 (**minimálně v podobě redukovaného distančního textu SVOBODOVÁ, J. *Základy syntaxe*, 2009**).

*Pravidla českého pravopisu* – nejnovější vydání.

SVOBODOVÁ, J. *Průvodce českou interpunkcí*. b.m.: Vade mecum Bohemiae, 2003.

***Doporučená:***

ČECHOVÁ, M. aj. *Čeština – řeč a jazyk*. Praha : ISV, 1996, 2000.

GREPL, M.– KARLÍK, P. *Skladba češtiny.* Praha : Votobia, 1998.

GREPL, M. – KARLÍK, P. *Učte se s námi skladbě češtiny*. Praha : SPN, 1992.

*Mluvnice češtiny 3 – Skladba.* Praha: Academia, 1987.

*Příruční mluvnice češtiny*. Praha : LN, 1995, 1996.

SVOBODOVÁ, J. *Česká skladba pro studenty učitelství*. Ostrava : PdF OU, 2001.

SVOBODOVÁ, J. *Česká interpunkční cvičení s klíčem*. Ostrava : PdF OU, 2003.

**Stručná anotace předmětu:**

Disciplína seznámí studenty se základními syntaktickými pojmy, jednak tradičními a školsky dosud užívanými, jednak novějšími založenými na valenci anebo na sémanticko-pragmatickém přístupu k textu. Výklady se opírají o konkrétní jazykový materiál a zahrnují i popis rysů komunikačních situací, které ke vzniku komunikátů vedou. Důraz je kladen na práci s konkrétními texty a na praktický nácvik interpunkčního pravopisu. Jeho znalost se ověřuje interpunkčním diktátem, který je součástí písemného zkouškového testu.

**Témata přednášek:**

1. Pojetí skladby; termíny věta a výpověď, gramatický větný vzorec. Vlastnosti výpovědi, propoziční akt. Komentář k odborné literatuře. Syntaktické vztahy – koordinační skupina, adordinační skupina. Syntaktický vztah dominace (shoda, řízenost, přimykání).
2. Větné členy základové a nezákladové. Subjekt, bezpodmětné struktury. Predikát slovesný a slovesně-jmenný. Větné ekvivalenty. Objekt. Adverbiále.
3. Doplněk. Atribut shodný a neshodný. Nepravidelnosti větných struktur (elipsa, parenteze, polovětné útvary). Souvětí parataktické a hypotaktické. Klasifikace vedlejších vět. Složité souvětí.

**Samostudium:**

Procvičení látky z přednášek na cvičných textech a dalších materiálech, zvl. s využitím příručky *Průvodce českou interpunkcí*. Zvl. zaměření:

- na interpunkční pravopisné jevy;
- větněčlenský rozbor vět a souvětí; valenci a gramatické větné vzorce; vlastnosti výpovědi.

**Požadavky ke zkoušce:** Nezbytné je kvalitní splnění **písemného testu**, který se skládá jednak z teoreticko-praktické části, jednak z interpunkčního diktátu. **Obojí vychází z povinné studijní literatury, konkrétně z distančního textu Základy syntaxe.** Ústní část zkoušky může být prominuta těm, kdo splní písemný test výborně nebo velmi dobře. U testu se při prezenci nevylučuje náhodná kontrola totožnosti adeptů (index, průkaz studenta). Písemný test se boduje 30 body za obě části (každá 15 bodů). Minimum požadovaných bodů za každou část je 10, tj. v součtu alespoň 21 bodů za obě části (u diktátu totiž nelze získat 10 bodů, jen 11 nebo 9 – viz níže). Při zisku nižšího počtu bodů než 21 se písemný test opakuje. Ústní část zkoušky skládají zpravidla ti, kdo získali pouze 24 až 21 bodů (tj. klasifikace „dobře“ za test), za určitých okolností od ní může být upuštěno. Klasifikace „výborně“ je za 30 až 28 bodů, klasifikace „velmi dobře“ za 27 až 25. Interpunkční diktát je tvořen sedmi interpunkčně zajímavými větnými celky, v nichž je vynechána interpunkce. Za každou chybu v diktátu ztrácí student 2 body, tzn. student se může dopustit maximálně 2 interpunkčních chyb, aby součet u této části neklesl pod 11 bodů. Text diktátu vychází **ze všech větných celků** v distančním textu.

Ukázka testu je vyvěšena na osobní stránce vyučující. Písemný zkouškový test ze skladby je umožněno napsat studentům, kteří v semestru absolvovali aktivně **alespoň v jednom bloku** přímé výuky. **Individuální přístup** spočívá v tom, že **student přinese ke zkoušce** vytištěný velmi podrobný popis postupu samostudiem (minimálně na 2 strany, tj. 60 řádků, lépe na 3 strany).
Písemný test za skladby, který má charakter zkoušky, **nelze absolvovat před uzavřením podmiňující disciplíny České tvarosloví**.
**Důležité upozornění:** bez průběžného a systematického studia syntaktické problematiky je stěží možné u zkoušky uspět! Určitě nestačí jen jednorázové pročtení distančního textu!
**Podoba ústní části zkoušky**: Zkouška začíná orientačním rozborem textu, nepromíjí se neznalost podmětu a přísudku. Teprve po zvládnutí rozboru textu se přistoupí k zodpovězení jedné teoretické otázky. Seznam otázek není předem zadáván, studenti se řídí kompletním obsahem syntaktické části učebnice *Čeština pro učitele*. Vyžaduje se, aby teoretický výklad byl doprovázen jazykovými příklady.
**Pojmy a odborné termíny:** vše podle SVOBODOVÁ, J. *Základy syntaxe*, 2009.
Poslední aktualizace: 4. 2. 2012